

รายงานวิจัย

เรื่อง สถานภาพผู้หญิงในสังคมประเพณีผ่านภาพยนตร์เรื่องผู้หญิงคนที่สี่ชิง โคมแดง

โดย

นางสาว อลิสา สุวรรณนที

รหัสนักศึกษา 05550735

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรรเสริญ สันติชญะวงศ์

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558

ชื่อเรื่อง	สถานภาพผู้หญิงในสังคมประเพณีผ่านภาพยนตร์เรื่องผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดง (Raise the Red Lantern)
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวอลิสา สุวรรณนที
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรเสริญ สันติชญะวงศ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง สถานภาพผู้หญิงในสังคมประเพณีผ่านภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดง (Raise the Red Lantern) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง สถานภาพของผู้หญิงในยุคสังคมประเพณี ของจีน ซึ่งในภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางเพศ แสดงถึงความไม่เท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย

จากการศึกษาพบว่าสังคม แบบจารีตของ จีนนั้นให้ความสำคัญกับผู้ชายเป็นอย่างมาก ซึ่งได้ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ในภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึง การต่อสู้ของผู้หญิง และความพยายามแสวงหาอำนาจที่ตนจะพึงกระทำได้ เช่น ความพยายามกำจัดหรือกลั่นแกล้งผู้หญิงด้วยกัน หรือ การมีบุตรชายเพื่อให้ตนเป็นที่รักของเพศชาย ภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้เพื่ออำนาจ และขณะเดียวกันอำนาจที่ครอบงำความเป็นหญิงคือจารีตที่ให้ความสำคัญกับเพศชาย เป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและไร้ตัวตนและยังคงเป็นอำนาจที่กดขี่ต่อเพศหญิงต่อไป

คำสำคัญ สถานภาพ ความไม่เท่าเทียมทางเพศ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากรายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ และคงจะไม่ประสบความสำเร็จหากขาดผู้ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรรเสริญ สันติธนะวงศ์ ที่สละเวลาอันมีค่าให้กับการดูแลวิจัยเล่มนี้ ที่คอยแนะนำทำให้ผู้วิจัยได้ประสบการณ์และแนวคิดในการทำวิจัยมาโดยตลอดจนประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณอย่างสูงที่คอยแนะนำสิ่งดี ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้กับศิษย์คนนี้

ขอขอบคุณทุกกำลังใจและที่ขาดไม่ได้คือ ครอบครัว ที่เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้งานนี้ประสบความสำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยเล่มนี้จะกลายเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจที่มอบให้แก่ครอบครัว และเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษา

อลิสสา สุวรรณนที

พฤษภาคม 2559

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก	
กิตติกรรมประกาศ	ข	
สารบัญ	ค	
บทที่ 1 บทนำ		
ความสำคัญของปัญหา	1	
วัตถุประสงค์	3	
ประโยชน์ที่จะได้รับ	3	
ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา	3	
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม		
ประวัติของผู้กำกับ	4	
สถานภาพและบทบาทของภาพยนตร์ที่มีต่อสังคม	5	
ผู้หญิงในสังคมจีน	5	
ทรรศนะในเรื่องเพศของลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื้อ	6	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสตรีนิยม	7	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงไต้หวัน	8	
บทที่ 3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนและจารีตประเพณีของจีน		
ปรัชญาขงจื้อ	9	
ปรัชญาชุนจื้อ	9	
แนวคิดความไม่เท่าเทียมทางเพศ	10	

แหล่งที่ก่อให้เกิดความแตกต่างในบทบาทระหว่างเพศ		11
ระบบชายเป็นใหญ่	12	
ความเป็นเพศหรือเพศภาวะ		13
บทที่ 4 สถานภาพผู้หญิงในยุคสังคมนิยมเงินจากภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดง (Raise the Red Lantern)		
สถานภาพทางสังคม		
การศึกษา	16	
อาชีพ	17	
การเลือกคู่ครอง	17	
บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิง		
ภรรยา		18
มารดา	18	
อำนาจและการได้มาซึ่งอำนาจในสังคม		19
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา	21	
บรรณานุกรม	23	

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์และรากฐานทางวัฒนธรรมที่มีความเก่าแก่และยาวนานที่สุดชนชาติหนึ่ง ชาวจีนมีความภาคภูมิใจในอาระธรรมของตนที่เกิดจากความมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รากฐานทางวัฒนธรรมนี้ได้รับการปลูกฝังและขัดเกลาโดยนักคิด ปัญญาชน และกลายเป็นแบบแผนที่สืบเนื่องมาสู่คนในสังคม

ปรัชญาขงจื้อถือได้ว่ามีอิทธิพลต่อรูปแบบประเพณี จารีต และใช้ขัดเกลาสังคมจีนมากที่สุด และมีหลายปรัชญาที่ได้กล่าวไว้ถึงฐานะของผู้หญิงที่มีต่อผู้ชายและแสดงให้เห็นถึงสถานะที่ไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม เช่น คำสอนที่กล่าวว่า ผู้หญิงและบ่าวไพร่เลี้ยงยาก ทำตัวใกล้ชิดไปก็มักไ้มารยาท ทำตัวเหินห่างก็มักเคืองชุ่น โดยระบบความคิดของขงจื้อนั้นผู้หญิงมีสถานะต่ำต้อยมาก ผู้ที่เลื่อมใสในลัทธิขงจื้อมักอ้างว่าผู้หญิงต่ำต้อยกว่าผู้ชาย หน้าที่ของผู้หญิงคือ ดูแลปรนนิบัติและเชื่อฟังสามี พ่อแม่ของสามี ทำงานบ้านให้เรียบร้อยและเลี้ยงดูลูกโดยเฉพาะลูกผู้ชายให้เติบโตและแข็งแรงได้ด้วยดี

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจารีตประเพณี ตลอดจนสถานะภาพและบทบาทของผู้หญิงในสังคมจีนมักถูกหยิบยกขึ้นมาวิจารณ์โดยนักคิด ปัญญาชนและศิลปินอยู่เสมอ ทั้งในรูปแบบภาพเขียน วรรณกรรม และภาพยนตร์

จางอี้โหมว เป็นอีกหนึ่งผู้กำกับจีนที่มีชื่อเสียงระดับโลกคนหนึ่ง เขาสร้างผลงานที่มีแนวคิดเรื่องปัญหาที่เกี่ยวกับจารีตประเพณีและความไม่เสมอภาคทางเพศไว้หลายเรื่อง ผลงานของเขามีความเป็นเอกลักษณ์ ใช้ภาษาภาพและมักมีความหมายแฝงไว้มากมาย มีความเรียบง่ายแต่สามารถถ่ายทอดแนวความคิดเกี่ยวกับปัญหาในสังคมจีนได้อย่างลึกซึ้ง ผลงานที่มีชื่อเสียง เช่น ภาพยนตร์เรื่อง จูโดเธอผิดหรือไม่ , ความหวังแห่งชีวิต , เส้นทางรักนิรันดร์ , เรื่องราวของจูจ

ภาพยนตร์เรื่องจูโดเธอผิดหรือไม่ ถือเป็นภาพยนตร์เรื่องที่สำคัญที่สุดในชีวิตของจางอี้โหมว ที่ทำให้เขามีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เป็นเรื่องราวที่สะท้อนชีวิตครอบครัวชาวจีน เนื้อเรื่องสะท้อนถึงผู้ชายผู้เป็นสามี ต้องเป็นใหญ่กว่าเสมอ แม้ว่าเขาจะทำร้ายร่างกายภรรยาแค่ไหน แต่ภรรยาก็ไม่สามารถนำมาเป็นข้ออ้างความชอบธรรมได้ และสามีสามารถมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยา แม้ว่าผู้หญิง

คนนั้นจะเป็นคนในครอบครัวของสามีหรือไม่ก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบทในยุคสมัยปะเพณี และเป็นภาพยนตร์ที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลออสการ์อีกด้วย เช่นเดียวกับภาพยนตร์เรื่อง เรื่องราวของคูจู เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศหญิงและเพศชาย เป็นเรื่องราวของกลุ่มคนชนชั้นล่างครอบครัวหนึ่งที่อาศัยอยู่ในชนบท และถูกเอาเปรียบและไม่ได้ความยุติธรรมจากผู้ใหญ่บ้าน ทั้งภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันทั้งในเรื่องสถานะภาพและเพศ

ภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ของ โคมแดง เป็นอีกผลงานของจางอี้โหมว ได้มีการฉายครั้งแรกในปี 1991 นำแสดงโดยก๊กี้ ภาพยนตร์เรื่องนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ในราวปี 1920 เป็นเรื่องของหญิงสาวชาวบ้านจีนคนหนึ่งชื่อว่า ช่งเหลียน ที่ต้องตัดสินใจลาออกจากมหาวิทยาลัยเพราะบิดาเสียชีวิต มารดาของเธอจึงขายเธอให้เป็นภรรยาของพ่อเจ้าบ้านที่เป็นเศรษฐี ช่งเหลียนแต่งงานและเข้าไปอยู่ในฐานะคุณนายสี่ และสิ่งที่เธอของเผชิญหลังจากแต่งงานคือวังวนแห่งความอิจฉาริษยา อำนาจ และการแย่งชิง โดยมีคุณนายอีกสามคน และสาวใช้ของเธออีกคนหนึ่งที่เป็นศัตรู ในทุกๆคืน คุณนายทั้งสี่คนจะต้องออกมาขึ้นหน้าตึกเพื่อรอปรนนิบัติรับใช้สามี โดยสามีจะเป็นผู้เลือกภรรยาที่ตนพอใจ ใครที่ได้รับการถูกเลือกก็จะได้จุดโคมไฟสีแดงที่ตึกของตนเอง และได้รับการทูลแท้งจากสาวใช้เพราะมีความเชื่อว่า หากผู้หญิงสบายเท่าก็จะสามารถทำสิ่งต่างๆได้พร้อมทั้งการปรนนิบัติสามีด้วย ซึ่งสิ่งนี้แฝงไปด้วยการมีอำนาจของคุณนายเพราะเป็นคนที่สามีผู้เป็นใหญ่สุดของบ้านพึงพอใจ

สิ่งที่ปรากฏในภาพยนตร์คือความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่เกิดขึ้นในทุกๆชนชั้น และก่อให้เกิดปัญหาภายในจิตใจของผู้หญิง ที่ต้องตกอยู่ภายใต้แรงกดดันและอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชายที่ไม่สามารถทำตามความต้องการของตนเองได้ และอำนาจเดียวที่ตนจะมีได้คือการแย่งชิงอำนาจกันเองระหว่างผู้หญิง และแม้ว่าจะสามารถแย่งชิงอำนาจเหล่านั้นมาได้แล้ว แต่ในที่สุดก็ยังคงต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิสตรีในปัจจุบันถูกนำเสนออย่างหลากหลายทั้งศิลปะ วรรณกรรม ภาพยนตร์ เป็นประเด็นที่มีพัฒนาการทางความคิดและเป็นกระแสที่สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาถึงประเด็นและมุมมองที่ถูกมองผ่านสื่อภาพยนตร์และวรรณกรรมเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกกระทำในสังคมจีน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในสังคมจีนในยุคสังคมประเพณี
2. เพื่อศึกษาแนวคิดที่สะท้อนจากภาพยนตร์ในเรื่องความไม่เท่าเทียมของเพศชายและ
เพศหญิง

3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในสังคมจีนในยุคสังคมประเพณี
2. ทำให้ทราบถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ ของสังคมจีนในเรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศชาย
และเพศหญิง

4. ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา

ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม จารีต ประเพณีของจีนในยุคสังคมประเพณีที่ส่งผลต่อความไม่เท่าเทียมระหว่างชายหญิงและอคติทางเพศในสังคมจีน โดยศึกษาผ่านภาพยนตร์เรื่องผู้หญิงคนที่สี่ชิง โคมแดง

บทที่ 2

บททวนวรรณกรรม

ประวัติของผู้กำกับ

จางอี้โหมวเกิดวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2494 เป็นผู้กำกับภาพยนตร์ชาวจีน ที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ เขาเริ่มเข้าสู่วงการ ด้วยการสร้างภาพยนตร์เรื่อง Red Sorghum งานของเขามักมีจุดเด่นในเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกต่อการใช้ชีวิต ดังที่เห็นได้ในภาพยนตร์ไตรภาคเรื่องแรกๆ เช่น ผู้หญิงคนที่สี่ชิง โคมแดง หรือในหนังสือศิลปะการต่อสู้ เช่น ผู้ชนะ และ จอมใจบ้านมีดบิน

จางอี้โหมว เกิดที่เมืองซีอาน บิดาเป็นนายทหารในกองทัพของพรรคก๊กมินตั๋ง ภายใต้การนำของนายพลเจียง ไคเช็ค และพี่ชายเป็นทหารในกองทัพ ในสงครามกลางเมืองเมื่อ พ.ศ. 2492 ซึ่งพ่ายแพ้ต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีน ทำให้ชีวิตในวัยเด็กของเขาต้องประสบความลำบาก

ในปี พ.ศ. 2509 ช่วงการปฏิวัติทางวัฒนธรรม เขาต้องออกจากโรงเรียน และไปเป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานปั่นฝ้าย ในช่วงนี้เขาเริ่มงานเขียนภาพ และถ่ายภาพ โดยขายเลือดของตัวเองเพื่อนำเงินมาสะสมซื้อกล้องถ่ายภาพ

จางอี้โหมว สมัครเข้าเรียนที่สถาบันภาพยนตร์ปักกิ่ง เมื่อ พ.ศ. 2521 ทั้งที่ไม่มีคุณสมบัติเพราะอายุเกิน และเรียนไม่จบ แต่เขาเขียนจดหมายถึงกระทรวงวัฒนธรรม อ้างว่าต้องเสียเวลาไปถึงสิบปีในช่วงปฏิวัติทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งส่งภาพถ่ายผลงานส่วนตัวควบคู่ไปด้วย ด้วยเหตุนี้เขาจึงได้รับอนุมัติเข้าเรียนเป็นกรณีพิเศษ เขาจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2525 รุ่นเดียวกับ เฉิน ข่ายเกอ ได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งใน ผู้กำกับภาพยนตร์จีนรุ่นที่ 5

ในปี พ.ศ. 2527 จางอี้โหมว ร่วมงานเป็นผู้กำกับภาพให้กับ เฉิน ข่ายเกอ ในภาพยนตร์ " Yellow Earth" และภาพยนตร์เรื่องถัดมา " The Big Parade" (2528) ภาพยนตร์ได้รับคำชื่นชมเป็นอย่างดี และสร้างชื่อเสียงให้กับกลุ่มผู้กำกับภาพยนตร์จีนรุ่นที่ 5

ภาพยนตร์เรื่องถัดมา จางอี้โหมว เป็นผู้กำกับภาพ และร่วมแสดง เรื่อง "Old Well" ได้รับรางวัลนักแสดงนำยอดเยี่ยมจาก เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติโตเกียว จากความสำเร็จในเรื่องนี้ เขาได้รับการสนับสนุนให้กำกับภาพยนตร์เรื่องแรก "Red Sorghum" ในปี พ.ศ. 2530 ภาพยนตร์ได้รับรางวัล หมีทองคำ ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม จากเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติเบอร์ลิน

หลังเสร็จสิ้นการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง คีคโค่นบัลลังก์วังทอง (Curse of the Golden Flower) จางอี้โหมว ได้พักงานภาพยนตร์ชั่วคราว เพื่อเป็นผู้อำนวยการแสดงใน พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน 2008 ซึ่งมีขึ้นในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ณ สนามกีฬาแห่งชาติปักกิ่งประเทศจีน

สถานภาพและบทบาทของภาพยนตร์ที่มีต่อสังคม

จากบทความเรื่อง “บทบาทในการสร้างสรรค์ทางศิลปะและสังคมในงานภาพยนตร์” ของอาจารย์ สรรเสริญ สันติชญาวงศ์ มีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ด้านภาพยนตร์ของ เบลล่า บาลาซ กล่าวว่ภาพยนตร์คืออิทธิพลทางปัญญาและวิญญาณที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในยุคสมัยของเรา ในขณะที่เดียวกันภาพยนตร์เป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพในการครอบงำมวลชนมากที่สุดเท่าที่เคยมีมาในประวัติศาสตร์

และจากหนังสือเรื่อง “วิจารณ์หนังทัศนะใหม่” สองของกาญจนาแก้วเทพผู้วิจัยได้หยิบยกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในส่วนของสถานภาพและบทบาทของภาพยนตร์ที่มีต่อสังคม โดยในหนังสือได้กล่าวว่า เวอร์นอน ยัง (Vernon Young) เชื่อว่าภาพยนตร์เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง (Cultural Phenomenon) ฉะนั้นภาพยนตร์ในแต่ละสังคม แต่ละชาติ แต่ละยุคสมัยจึงบ่งบอกบุคลิกของชาติสังคมหรือยุคสมัยนั้นๆ

โทมัส วอร์คอล (Thomasz Worchol) นิยามความหมายของภาพยนตร์ไว้ว่าภาพยนตร์เป็นกระจกเงาเป็นสำนักและเป็นผู้ศึกษาความเป็นไปของสังคมเป็นสื่อที่เปิดโอกาสให้เราได้ประเมินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตใหม่อีกครั้งเพื่อจะได้ตระหนักถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและภาพยนตร์ยังทำหน้าที่ถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตของเราทั้งที่เรารับรู้อย่างเปิดเผยภาคภูมิใจ และส่วนที่เราเก็บซ่อนปิดบังไว้ในหลืบมุมของจิตใจที่เราไม่อาจกำจัดมันออกไปได้

ผู้หญิงในสังคมจีน

จากหนังสือเรื่อง “จีนสมัยใหม่” ได้มีการกล่าวถึงชายและหญิงในสังคมจีนถึงความไม่เท่าเทียมทางเพศว่าหนึ่งในพื้นที่ที่สำคัญที่สุดซึ่งการถามหาความไม่เท่าเทียมดำเนินไปอย่างเข้มข้นจริงจึงคือการเปลี่ยนแปลงของผู้ชายและผู้หญิง วาเทออันโด่งดังของเหมาเจ๋อตง ที่ว่า ผู้หญิงแบบท้องฟ้าไว้ครึ่งหนึ่งคือการประณามผู้ชายชาวจีนหลายชั่วอายุคนซึ่งมองผู้หญิงว่าอ่อนด้อยกว่าตน

นอกจากนี้ยังได้มีการกล่าวถึงประเพณีการมัดเท้าของผู้หญิงชาวจีนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมทางเพศว่า ไม่ใช่ผู้หญิงทุกคนที่มัดเท้าของเธอ สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรมเนียมของผู้หญิงชานาเชื้อสายฮากกา (hakka) และหญิงแมนจูในสมัยราชวงศ์ชิงแต่สำหรับผู้หญิงส่วนใหญ่ที่มุ่งหวังจะมีชีวิตที่ได้รับการยอมรับ สิ่งนี้คือเรื่องสำคัญ แม้ที่ไม่มัดเท้าให้กับลูกสาวของตนถือว่าเป็นการทำลายชีวิตลูกสาว และทำขนาดใหญ่อีกก็หมายถึงโอกาสอันน้อยนิดสำหรับการแต่งงานที่ดี

โอกาสสำหรับผู้หญิงถูกจำกัดทั่วทั้งจักรวรรดิจีนพวกเธอไม่สามารถเข้าสู่ระบบราชการได้ เช่นเดียวกับโอกาสในการทำการค้าอีกทางวัฒนธรรมขงจื้อยังมองว่าผู้หญิงมีความสามารถด้านสติปัญญาด้อยกว่าผู้ชาย

พรรณนาในเรื่องเพศของลัทธิเต๋าและลัทธิหยู

จากหนังสือเรื่อง “เพศในวัฒนธรรมจีน 4000 ปี” ของออคเลย์ รัตนมันเกษม ได้อธิบายไว้ว่า คำสอนของลัทธิเต๋าให้ความสำคัญของระบบอำนาจแม่เป็นใหญ่ (Matriarchy) และการหลุดพ้นจากโลกียวิสัย ผู้เลื่อมใสในลัทธิเต๋าให้ความสำคัญกับการบูชาผู้หญิง พุคเรื่องใสบางกลุ่มเห็นว่าโดยเนื้อแท้ผู้หญิงสามารถใกล้ชิดกับพลังธรรมชาติดั้งเดิมได้มากกว่าผู้ชาย เพราะผู้หญิงสามารถให้ชีวิตใหม่เกิดขึ้นภายในมดลูกของตนได้ ซึ่งทำให้ลัทธิเต๋ามีความลึกลับซับซ้อนและเข้าใจยากและผู้เลื่อมใสบางกลุ่มมองหาชีวิตที่ยืนยาวจากการคิดค้นสูตรยาต่างๆ และการทดลองทางเพศ เพื่อแสวงหาอายุวัฒนะ คนกลุ่มนี้ก็บูชาผู้หญิงเช่นกันแต่ด้วยเหตุผลที่ต่างกันออกไปคนกลุ่มนี้เชื่อว่าผู้หญิงมีธาตุบางอย่างที่จำเป็นต่อการทำอายุวัฒนะ แต่เป้าหมายของคนสองกลุ่มนี้ก็เพื่อบรรลุผล คำสอนของลัทธิเต๋าเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในสมัยราชวงศ์ตงโจว แต่ผู้ปกครองในสมัยนั้นกลับไม่ค่อยให้ความสนใจมากนักเพราะพวกเขาสนใจแต่ว่าจะรักษา ขยายและเสริมสร้างอำนาจการปกครองของพวกเขาอย่างไรให้มั่นคงเท่านั้น

คำสอนของขงจื้อหรือคำสอนของลัทธิหยู ที่เปรียบเสมือนกับศาสนาประจำชาติของจีนคือปรัชญาที่สอดคล้องกับอำนาจพ่อเป็นใหญ่ (Patriarchy) ในคัมภีร์ “ลุนอี่” มีคำพูดตอนหนึ่งกล่าวว่า ผู้หญิงและบ่าวไพร่เลี้ยงยาก ทำตัวใกล้ชิดไปก็มักไร้มารยาท ทำตัวเหินห่างไปก็มาเคืองขุ่นโดยระบบความคิดของขงจื้อ ผู้หญิงมีสถานะต่ำต้อยมาก พวกเลื่อมใสในลัทธิหยูมักอ้างว่า ผู้หญิงมักต่ำต้อยกว่าผู้ชาย หน้าที่ของผู้หญิงคือดูแลปรนนิบัติ และเชื่อฟังสามี พ่อแม่ของสามี และทำงานบ้านให้เรียบร้อยและเลี้ยงดูลูก โดยเฉพาะลูกชายให้แข็งแรงเติบโตด้วยดี ทั้งนี้เพราะพวกเขาคำนึงถึงสมรรถนะ ทางกายภาพของผู้หญิงก่อน แล้วจึงค่อยพิจารณาเรื่องอารมณ์ความรู้สึกของพวกเธอพรหมจารี (ความบริสุทธิ์ทางเพศ) กลายเป็นสิ่งจำเป็น ที่ประทับประคองครอบครัวให้เป็นปกติและมีสายเลือดสืบวงศ์สกุลต่อไป โดยเน้นว่าผู้หญิงจะต้องอยู่ในกรอบประเพณีอย่างเคร่งครัดและเพื่อให้ผู้หญิงรักษาพรหมจารีอย่างได้ผล จึงให้คนสองเพศแยกกันอย่างเคร่งครัดเช่น สามีภรรยาจะตากกางเกงไว้ที่ราวตากผ้าเดียวกันไม่ได้ เป็นต้น ผู้หญิงในอุดมคติ

ของลัทธิหยูคือ ผู้หญิงที่เอาใจใส่เรื่องทางบ้าน หรือพวกแม่ศรีเรือน ส่วนผู้หญิงที่สนใจในกิจกรรมนอกบ้าน โดยเฉพาะกิจกรรมสาธารณะจะเป็นที่รังเกียจ และถูกมองว่าเป็นต้นตอของความชั่วร้าย และเป็นต้นเหตุแห่งการล่มสลายของราชวงศ์ต่างๆ

วิธีคิดที่แตกต่างกันทั้งสองอย่างนี้ ได้ช่วยกันหล่อหลอมวิถีชีวิตและต้นแบบพฤติกรรมของชาวจีนไว้ด้วยกัน และความคิดทั้งสองอย่างนี้ยังส่งผลสะท้อนต่อกัน ซึ่งนอกจากนั้นจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ต่างกันแล้ว สองความคิดก็ยังมีอะไรที่เหมือนกันอยู่ด้วย ดังนั้น คนจีนจึงเลื่อมใสสองความคิดนี้พร้อมๆ กัน อาจกล่าวได้ว่า โลกทัศน์และวิถีของคนจีนส่วนใหญ่คือผลพวงของการผสมผสานกันของความคิดนี้นั่นเอง ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงแล้ว อาจกล่าวได้ว่าถึงแม้ลัทธิหยูจะกำหนดฐานะทางสังคมและหน้าที่ในบ้านของผู้ชายและผู้หญิงอย่างมีอำนาจ แต่ในเรื่องของเพศสัมพันธ์แล้วคู่สามีภรรยา กลับรับเอาทัศนคติของลัทธิเต๋ามาใช้ เมื่ออยู่นอกห้องนอนภรรยา มักเป็นที่ขาดเสียไม่ได้ของครอบครัวแต่จะไม่ค่อยมีใครให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกของเธอ แต่เมื่ออยู่ในห้องนอนกลับมักเป็นผู้ชี้นำที่ยิ่งใหญ่และผู้กำความลับในการมีเพศสัมพันธ์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสตรีนิยม

วารุณี ภูริสินสิทธิ (2545) เขียนหนังสือเรื่อง “สตรีนิยมขบวนการและแนวความคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20” โดยศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงถูกมองว่ามีสภาพที่ด้อยกว่าผู้ชายในด้านต่างๆ และสิ่งที่นำไปสู่การเกิดแนวคิดสตรีนิยม ผลการศึกษาพบว่าตามความคิดความเชื่อแบบชาวตะวันตกจะมีความคิดเหมือนกันที่ว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันตามธรรมชาติด้วยข้อกำหนดด้านร่างกายและสภาวะทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน เป็นเหตุให้เกิดความเชื่อที่ว่าผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิง โดยเห็นได้จากหน้าที่ผู้หญิงต้องอยู่บ้านเลี้ยงลูกทำงานบ้าน ในขณะที่ผู้ชายออกไปทำงานนอกบ้าน แต่แนวคิดสตรีนิยมก็ได้พยายามเรียกร้องให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงเช่นการเรียกร้องให้ผู้หญิงมีโอกาสได้ทำงานนอกบ้านเหมือนผู้ชาย

วิษุตา วัจนะรัตน์ เขียนบทความเรื่อง “มองบทบาทของผู้หญิงญี่ปุ่นผ่านทางภาพยนตร์” โดยศึกษาแนวคิดปิตาธิปไตยในสังคมญี่ปุ่นซึ่งผู้หญิงมีบทบาทเป็นเพียงภรรยาและแม่ที่ดี โดยเห็นได้จากภาพยนตร์สมัยก่อนที่บทบาทของผู้หญิงในเรื่องคือ ปรินซ์ดิสาหมิ คูแลงานบ้าน ไม่มีปากเสียงใดๆ เช่น ในภาพยนตร์เรื่อง Love and Honor ซึ่งบทบาทของพยานในเรื่องความจงรักภักดีต่อสามีขนาดที่เธอจะยอมฆ่าตัวตายตามหากสามีใช้ดาบคว้านท้องตัวเอง ในอดีตผู้หญิงญี่ปุ่นจะได้ชื่อเรื่องความซื่อสัตย์ต่อสามีถึงขนาดว่าหากสามีจับได้ว่าภรรยาอกใจ เขามีสิทธิ์ฆ่าเธอได้ แม้ภายหลังผู้หญิงญี่ปุ่นจะมีบทบาทมากขึ้นแต่ก็ยังถูกมองว่าเป็นวัตถุทางเพศ และมักถูกกระทำทางกามอารมณ์มาโดยตลอด

นพดล อินทร์จันทร์ เขียนบทความเรื่อง“ภาพยนตร์ไทยกับกระบวนการเรียนรู้ในสังคมผู้หญิงในภาพยนตร์” โดยศึกษาภาพยนตร์ในแต่ละช่วงเวลา que แสดงภาพสะท้อนบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงผ่านภาพยนตร์ไทยออกมาได้แตกต่างกันแต่ก็จะมีภาพสะท้อนบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงออกมาในลักษณะเดิมคือ อ่อนแอเป็นเพศที่ถูกรักษา อยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชายไม่สามารถยืนหยัดเองได้ ระเบียบร้อยเป็นกุลสตรีเป็นแม่และภรรยาที่ดี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงได้หวั่น

ฉัฐวดี คุณชมภู (2555) เขียนบทความวิจัยเรื่อง“คดีมาหั้นศพสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงญี่ปุ่น” โดยศึกษาปัญหาของสตรีญี่ปุ่นในสังคมระบบปิตาธิปไตยตามบทบาทและสถานภาพของสตรีผลการศึกษาพบว่าสังคมญี่ปุ่นเป็นสังคมระบบปิตาธิปไตย หรือสังคมชายเป็นใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาของสตรีในสถานภาพภรรยา ปัญหาของสตรีในสถานภาพมารดาและลูกสะใภ้ สตรีในฐานะแรงงานของสังคมและสตรีในสังคมวัตถุนิยมในปัจจุบันอีกทั้งยังได้นำเสนอบทบาทของผู้หญิงญี่ปุ่นผ่านการสร้างตัวละครหญิงตามแนวคิดสตรีนิยมซึ่งสะท้อนให้เห็นความไม่เท่าเทียมกันของผู้หญิงและผู้ชายในสังคมญี่ปุ่น

ธิดารัตน์ ศิริวารงกูร (2556) เขียนบทความวิจัยเรื่อง“ภาพสะท้อนของผู้หญิงและความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมในวรรณกรรมแปลจีนเรื่องนารีนครา” โดยศึกษาวิถีชีวิตและแนวคิดของผู้หญิงจีนในแต่ละช่วงตลอดจนศึกษาการสร้างตัวละครผู้หญิงผลการศึกษาพบว่าสภาพสังคมที่แตกต่างกันในสามช่วงเวลา que ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่อง นารีนครา ได้ส่งผลต่อแนวความคิด วิถีชีวิตและความเข้มแข็ง ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้หญิงจีนทั้งสามช่วงเวลา ที่แตกต่างกันไป แม้ว่าสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ลดบทบาทของวัฒนธรรมเก่าลง แต่ด้วยการถ่ายทอดผ่านพฤติกรรมการแสดงออกและการสื่อสาร ทำให้ตัวละครผู้หญิงในแต่ละช่วงสามารถเข้าใจและนำมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

เบญจพร เชาวชัยยุทธ (2553) เขียนบทความวิจัยเรื่อง“บทบาทของตัวละครเอกหญิงในวรรณกรรมแปลจีนเรื่องทาสประเพณี” โดยศึกษาการวิเคราะห์บทบาทตัวละครเอกหญิงและวรรณกรรมแปลจีนเรื่องทาสประเพณี ผลการศึกษาพบว่าวรรณกรรมแปลจีนเรื่องทาสประเพณีแสดงถึงวัฒนธรรมความเชื่อและสภาพสังคมผ่านตัวละครเอกหญิงทั้ง2ตัวคือ กุ้ยหลาน และแม่ของเธอ ทำให้ทราบถึงความคิดวิถีชีวิตของคนจีนโบราณผ่านตัวละคร โดยตัวละครทั้งสองตัวนี้ก็มีจุดจบชีวิตที่แตกต่างกัน กุ้ยหลานประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตเพราะปรับตัวให้เข้ากับสามีได้ แต่แม่ของเธอนั้นไม่สามารถปรับตัวได้เพราะเธอยังคงเชื่อมั่นในความคิดแบบโบราณสุดท้ายเธอก็ตรอมใจตายในที่สด

บทที่ 3

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนและจารีตประเพณีของจีน

ปรัชญาขงจื๊อ

จากหนังสือเรื่อง “ปวงปรัชญาจีน” ได้มีการกล่าวถึงปรัชญาโบราณจีนของขงจื๊อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนในแต่ละชนชั้นในสังคมไว้ว่า สังคมมีไว้เพื่อคนอื่นไกล ก็คือการรวมตัวของปัจเจกชนนั่นเอง คนเรามีที่อยู่โดดเด่นจะต้องเกี่ยวข้องกับคนอื่นด้วย เมื่อมีความเกี่ยวข้องกัน สังคมก็เกิดขึ้น และเมื่อมีการเกี่ยวข้องกัน ก็จำเป็นต้องมีหลักปฏิบัติต่อกัน เป็นเหตุให้เกิดปรัชญาสังคมขึ้นมา ขงจื๊อได้จัดความเกี่ยวข้องหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไว้ 5 ประเภท พร้อมทั้งหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อกันดังนี้

1. ผู้ปกครองกับผู้ใ้ปกครอง โดยผู้ปกครองแสดงความนับถือให้เกียรติ ส่วนผู้ใ้ปกครองก็ต้องจงรักภักดี
2. บิดามารดากับบุตร โดยบิดามารดาให้ความเมตตากรุณา ส่วนบุตรธิดาก็มีความกตัญญูกตเวที
3. สามิภรรยา โดยสามิมิคุณธรรม ฝ่ายภรรยาที่ต้องเชื่อฟัง
4. พี่กับน้อง โดยพี่วางตัวให้สมกับเป็นพี่ ส่วนน้องก็เคารพเชื่อฟัง
5. เพื่อนกับเพื่อน ต่างก็ต้องทำตัวให้น่าเชื่อถือและไว้วางใจกัน

ปรัชญาชุนจื๊อ

จากหนังสือเรื่อง “ปวงปรัชญาจีน” ได้มีการกล่าวถึงปรัชญาโบราณจีนของชุนจื๊อเกี่ยวกับสังคมและการเมืองไว้ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ชอบอยู่รวมกันเพื่ออาศัยกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะในการทำมาหากินและปกป้องอันตราย แต่มนุษย์ที่มาอยู่รวมกันก็มีปัญหา เพราะแต่ละคนมีกิเลส ต่างก็เอาแต่ใจ ตัวเองจึงจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์เพื่อความอยู่รอดของสังคม เพราะหากปล่อยไว้ต่างคนต่างถือตนเองเป็นใหญ่ ไม่มีผู้ใหญ่น้อยจึงไม่ยำเกรงกัน ทำอะไรตามใจชอบ หากเป็นเช่นนี้สังคมก็จะเดือดร้อนวุ่นวาย การถือว่าทุกคนเท่าเทียมกันหมดทุกอย่างเป็นการผิดหลักธรรมชาติ เพราะธรรมชาติยังมีสูงต่ำ มีดำขาว เป็นต้น ดังที่ชุนจื๊อกล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

เมื่อทุกคนถือว่าเท่าเทียมกันหมด ความแตกต่างก็จะไม่มี เมื่อมีสภาพเท่าเทียมกัน เอกภาพก็ไม่มีเมื่อประชาชนทั้งหมดเท่าเทียมกัน ความสงบเรียบร้อยเป็นระเบียบก็จะไม่มี ความจริงตรงใดที่ยังมีฟ้าและดิน ตรงนั้นก็ยังมีการแบ่งแยกเป็นสูงเป็นต่ำ

หากสภาพสังคมเป็นแบบนี้ สังคมนั้นก็จะมีแต่ความสับสนวุ่นวาย เพราะแต่ละฝ่ายต่างก็ตกอยู่ในอำนาจกิเลส ดังที่ชุนจื๊อกล่าวว่า เมื่อไม่มีผู้ใหญ่ผู้น้อย บ้านเมืองก็อยู่ในอำนาจตัณหา ตัณหาที่มีมากมายแต่สิ่ง ที่สนองให้เพียงพอกับตัณหามีน้อย เมื่อเป็นแบบนี้ การต่อสู้แก่งแย่งกันก็จะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

แนวคิดความไม่เท่าเทียมทางเพศ

การอธิบายถึงความไม่เท่าเทียมกันทางเพศสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มแนวคิดใหญ่ๆ ดังนี้

1. แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม ถือว่าเป็นแนวคิดแรกเมื่อเกิดมีแนวคิดเรื่องสตรีนิยมขึ้นในช่วง ศตวรรษที่ 19 แนวคิดนี้อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเรื่องบทบาทความเป็น เพศ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเชื่อและการปฏิบัติตามประเพณีนิยมที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน ทำให้ผู้หญิงถูก สังคมปฏิเสธโอกาสในด้านต่างๆ แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้หญิงและผู้ชายไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเรียกร้อง ให้ผู้หญิงมีความเท่าเทียมกับผู้ชายในทุกด้าน ผู้หญิงควรทำทุกอย่างได้เช่นเดียวกับผู้ชาย

2. แนวคิดสตรีนิยมแนวสุดขั้ว (Radical Feminism) อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศเกิดจาก อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ระบบชายเป็นใหญ่ หมายถึง ระบบของโครงสร้างสังคมและแนวการ ปฏิบัติที่ผู้ชายมีความเหนือกว่า กคจีและเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นระบบที่ผู้ชายมีความ เหนือกว่าผู้หญิงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม กลุ่มแนวคิดนี้จะให้ความสนใจ ต่อสถานะที่เป็นรองของผู้หญิงและมองว่าความเป็นรองที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากความต้องการเหนือกว่าของ ผู้ชาย และอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่นี้พยายามสร้างความชอบธรรมต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย (ผู้ชาย เข้มแข็งกว่า ฉลาดกว่า มีเหตุผลมากกว่า คิดอะไรที่ลึกซึ้งได้มากกว่า ฯลฯ) และทำให้ความเหนือกว่านี้ดำรง อยู่ในความเชื่อของคนในสังคม

3. กลุ่มแนวคิดสตรีนิยมสายมาร์กซิสต์-สังคมนิยม (Marxist-Socialist) ซึ่งเสนอว่า ความไม่เท่าเทียม กันทางเพศ เป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์กันของระบบชายเป็นใหญ่และระบบทุนนิยมในสังคม หรือกล่าวได้ ว่าเมื่อทั้งระบบความเป็นเพศและระบบเศรษฐกิจมาสัมพันธ์กันในยุคสมัยหนึ่งๆ ได้ทำให้เกิด โครงสร้างทาง เศรษฐกิจและสังคมที่ผู้ชายอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบ ส่วนผู้หญิงอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เช่น ระบบชายเป็น ใหญ่ได้สร้างความเชื่อที่ว่า คุณค่าของผู้หญิงอยู่ที่ความสวยและความสาว (คุณค่าของผู้ชายอยู่ที่ ความสามารถ การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน) ความเชื่อนี้เมื่อปฏิสัมพันธ์กับเศรษฐกิจแบบตลาด ที่ต้องการขายสินค้าให้ได้มาก ดังนั้น ผ่านทางการโฆษณา ผู้หญิงจึงตกเป็นเหยื่อทางการค้าของธุรกิจ เครื่องสำอางค์หลากหลายชนิดอย่างเต็มใจ เพื่อต้องการสวยและรักษาความสาวไว้

4. กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic) แนวคิดนี้ให้ความสนใจต่อกระบวนการที่อัตลักษณ์ที่ด้อยกว่า ถูกสร้างขึ้น หมายความว่าความรู้สึกว่าด้อยกว่าผู้ชายที่ผู้หญิงมีอยู่ในตัวนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร โดยกลุ่มนี้ได้ ความสนใจศึกษาถึงพัฒนาการชีวิตช่วงต้นๆ ของเด็ก เพราะเชื่อว่าระยะนี้เป็นช่วงที่สำคัญในการก่อ

รูปอรรถลักษณะของความเป็นเพศ เช่น พิจารณาว่าสิ่งที่เด็กเห็น ได้ยิน หรือภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร มีส่วนในการสร้างอรรถลักษณะทางเพศอย่างไร

แหล่งที่ก่อให้เกิดความแตกต่างในบทบาทระหว่างเพศ

งานวิจัยของ ภัตสร ลิมานนท์ (2527) สรุปสาเหตุความไม่เท่าเทียมทางเพศซึ่งเกือบกลายเป็นปรากฏการณ์สากลว่า แม้จะยังไม่มีข้อยุติถึงปัจจัยที่จะเป็นตัวกำหนดบทบาทที่แน่นอน แต่ก็สามารถสรุปถึงข้อสันนิษฐานเรื่องปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการกำหนดบทบาททางเพศของผู้หญิงและผู้ชายได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางธรรมชาติและชีวภาพ
2. ปัจจัยทางโครงสร้างครอบครัว
3. ปัจจัยทางวัฒนธรรมและบรรทัดฐานสังคม

ซึ่งผู้วิจัยจะหยิบยกประเด็นในเรื่องของปัจจัยทางวัฒนธรรมและบรรทัดฐานสังคมมาใช้ในการวิเคราะห์โดยได้มีการอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยนี้ว่าในแต่ละวัฒนธรรมสมาชิกชายและหญิงจะถูกปลูกฝังให้มีอุปนิสัยแตกต่างกันออกไป โดยสมาชิกใหม่ทั้งชายและหญิงต้องยอมรับทัศนคติและบทบาทที่สังคมกำหนดให้การกำหนดบทบาทบุคคลิกแบบผ่านภาษาพูดของแต่ละประเทศทั้งหมดผนวกกันเข้า ก็กลายเป็นเพศที่กำหนดโดยสังคม โดยอาศัยพื้นฐานสำคัญจากเพศที่กำหนดโดยธรรมชาติ นักมนุษยวิทยาให้ความเห็นในเรื่องนี้ไว้ว่า เพศที่กำหนดโดยสังคมนั้นจะแตกต่างกันออกไปในเกือบทุกสังคมแล้วแต่ความนิยมและความเชื่อของแต่ละวัฒนธรรมในขณะที่สังคมของสัตว์พันธุ์เดียวกันจะมีบทบาทและพฤติกรรมเช่นแบบแผนการสร้างรังการผสมพันธุ์การเลี้ยงลูกอ่อนเป็นไปแบบเดียวกันหมดนอกจากนี้วัฒนธรรมเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิงและชายอาจสลับเปลี่ยนกันไปตามความนิยมและกาลเวลาที่ผันผ่าน ทั้งนี้เพราะบทบาทที่กำหนดขึ้นเป็นของที่ไม่จีรังยั่งยืนแต่อย่างใด

จะเห็นว่าเกือบทุกวัฒนธรรมสร้างภาพพจน์ให้หญิงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าชายเกือบทุกด้านและในความเป็นจริงหญิงก็มักจะถูกกีดกันออกมาจากกิจกรรมต่างๆที่จะเปิดโอกาสให้หญิงได้เป็นผู้นำแม้ว่าบางครั้งบทบาทของชายและหญิงในหลายๆเรื่อง มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน นอกจากนี้สตรีมักจะไม่มีส่วนร่วมหรือมีบทบาทนอกบ้านพอกับที่บุรุษก็จะไม่มีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในบ้าน การกระทำทั้งหมดนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงการยกย่องบุรุษให้เป็นผู้นำและมีความเหนือกว่าสตรี

ระบบชายเป็นใหญ่

สังคมแบบชายเป็นใหญ่ คือสังคมที่มีโครงสร้างทางเพศที่กำหนด ให้สถานภาพและตำแหน่ง ของเพศชายเหนือเพศหญิงและให้คุณค่า ความเป็นชายมากกว่าความเป็นหญิง (Eisler and Loy1998:165)

เครื่องมือสำคัญของการดำรงและถ่ายทอดวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ คือระบบความเป็นเพศ (gender systems) ที่กำหนดและหล่อหลอมบทบาทหน้าที่อำนาจสถานภาพคุณค่า และความสัมพันธ์ทางเพศที่แตกต่างกันและไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ หญิงและชายรวมถึงร่างกายของผู้หญิงและร่างกายผู้ชายผ่านสถาบันต่างๆในสังคมเช่น ครอบครัววัฒนธรรมประเพณีศาสนา ระบบการศึกษาสื่อมวลชนและสื่อพื้นบ้าน ศิลปะ งานบันเทิง และโฆษณา ระบบสาธารณสุข ระบบการเมือง การปกครองฯลฯ ที่ทำหน้าที่ฝึกฝนและหล่อหลอมประชากรหญิงชายอย่างสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ระบบเพศนี้ทำการผลิตซ้ำและหนุนเสริมให้วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่มีความมั่นคงแข็งแรงจนทำให้คนทั่วไปมองเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้และแม้ว่าในทศวรรษ นี้ที่สภาพเศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรมจะทำให้ผู้หญิงบางคนบางกลุ่มในสังคมสามารถเลื่อนสถานะไปสู่ตำแหน่งหน้าที่ ผู้นำมีสถานภาพสูงขึ้นและสามารถเข้าสู่อำนาจในระบบต่างๆของสังคมแต่นั้นก็เป็นเพียง ปรากฏการณ์เฉพาะของบุคคลหรือกลุ่มผู้หญิงจำนวนหนึ่งที่มีช่องทางเข้าถึงสถานภาพ อำนาจและพื้นที่ดังกล่าวในบางสถาบันเช่นองค์กรธุรกิจแต่การเข้าถึงนั้นมักไม่ได้มาจากความเป็นเพศแต่อาศัยระดับการศึกษาแหล่งอำนาจของชาติตระกูล สถานภาพของคู่สมรสอำนาจทางเศรษฐกิจหรือความสามารถส่วนตัวด้านอื่นๆเป็นฐานปรากฏการณ์เช่นนี้อาจไม่ใช่หลักฐานยืนยันว่าได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเรื่อง ความเท่าเทียมทางเพศในระบบหรือในระดับโครงสร้างของสังคมและหากเราสังเกตดูจากสถานการณ์ความรุนแรง และการเลือกปฏิบัติทางเพศที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคมหรือมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเราจะเห็นว่าสภาพ ปัญหาเหล่านี้เป็นหลัก ฐานยืนยันว่าโครงสร้างของสถาบันต่างๆในสังคมยังคงมีลักษณะแบบชายเป็นใหญ่ หรือถูกครอบงำหรือควบคุมโดยผู้ชายอย่างเข้มแข็ง

มีการกล่าวว่าวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่นี้เองที่เป็นสาเหตุของการกดขี่รูปแบบอื่นๆในสังคมเช่นการกดขี่ทางชนชั้นสีผิวและชาติพันธุ์ และเป็นต้นเหตุของสงครามเพราะหากผู้ชายซึ่งเป็นประชากรครึ่งหนึ่งของสังคมมนุษย์ถูกหล่อหลอมให้เรียนรู้ที่จะครอบงำควบคุมแสวงหาประโยชน์ไม่ไว้ใจไม่รับฟังความคิดเห็น ไม่เคารพผู้หญิงที่เป็นภรรยา แม่ พี่สาว น้องสาวหรือลูกสาวของตนเอง แล้วก็เป็นการง่ายมากที่พวกเขาจะพยายามควบคุมและแสวงหาประโยชน์จากผู้หญิงคนอื่นๆที่ไม่ใช่ญาติ และจากผู้ชายคนอื่นๆที่มีแหล่งอำนาจน้อยกว่าตน วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ยังได้หล่อหลอมผู้หญิงจำนวนมากให้ยอมรับและสยบยอมกับการถูกควบคุม ครอบครอง และเชื่อว่าความเป็นเพศหญิงมีค่าด้อยกว่าเพศชายดังนั้นหากมนุษย์เราเรียนรู้ที่จะยอมรับความไม่เท่าเทียมทางเพศภายในครอบครัวตั้งแต่เล็กๆ ย่อมเป็นฐานให้เกิดการยอมรับ สยบยอมและให้ความร่วมมือกับความไม่เท่าเทียมรูปแบบอื่นๆที่ปรากฏนอกบ้านและในสังคมระดับใหญ่

ความเป็นเพศหรือเพศภาวะ

ความเป็นเพศหรือเพศภาวะเกิดจากระบบการกำหนดบทบาทหน้าที่ สถานภาพ ภาพลักษณ์คุณค่า ความคาดหวังและความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการเป็นผู้หญิงและการเป็นผู้ชาย และสรีระของคนที่ทั้งสองเพศที่ต่างกันไปตามบริบทของแต่ละสังคม ความเป็นเพศเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ฝึกฝนขัดเกลาและ

หล่อหลอมผ่านสถาบันต่างๆในสังคม ตั้งแต่สถาบันครอบครัว ชุมชน ศาสนา โรงเรียน สื่อ วรรณกรรม ศิลปะ การบันเทิง วัฒนธรรมประเพณี ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ และระบบ สาธารณสุข เป็นต้น

ความเป็นเพศจึงไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติแต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นถูกผลิตซ้ำและได้รับการฝึก ทอดต่อกันมาโดยผ่านสถาบันต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น ความเป็นเพศจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปตาม กาลเวลาและเงื่อนไขของแต่ละสังคม

จากประสบการณ์การจัดกระบวนการอบรมของศูนย์ผู้หญิงเพื่อสันติภาพและความยุติธรรมกับนัก กิจกรรมสังคมกลุ่มต่างๆ เราพบตัวอย่างแบบแผนของเพศภาวะหรือความเป็นเพศหญิงเพศชายในสังคมไทย ตามที่ผู้เข้าร่วมการอบรมได้ร่วมแลกเปลี่ยนในระหว่างการอบรมดังนี้

ความเป็นผู้ชายตามแบบแผนของสังคม มีลักษณะเด่นๆได้แก่เป็นผู้นำเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว เสียสละเป็นผู้ ปกป้องคุ้มครอง ฉลาด มีศักดิ์ศรี กล้าหาญ เข้มแข็ง แข็งแรง เด็ดเดี่ยว อดทน ชอบความเสี่ยงและสิ่งท้าทาย เป็นนักเลง ได้รับการยอมรับให้ดื่มเหล้า สูบบุหรี่เล่นการพนันและเที่ยวกลางคืนได้ แพ้ไม่ได้ใช้ความ รุนแรงได้ มีอิสระ ดูแลตัวเองได้ และร้องไห้หรือแสดงความอ่อนแอไม่ได้

ความเป็นผู้หญิงตามแบบแผนของสังคม มีลักษณะเด่น ๆ ได้แก่เป็นแม่และเมีย เป็นแม่บ้าน เป็นคน ทำกับข้าวและทำงานบ้าน เป็นผู้ตาม เป็นผู้ฟัง ต้องเอาอกเอาใจสามี ดูแลพ่อแม่ เลี้ยงดูลูก ต้องบริการผู้อื่น อ่อนหวาน เรียบร้อย รักนวลสงวนตัว ชอบนิทาน จี้อัจฉาธิยา ใจง่าย เชื้อคนง่าย พุดมาก รักสวยรักงาม ประณีต ละเอียดย่อน ดูแลตัวเองไม่ได้ ต้องพึ่งพิงผู้อื่น (เช่น พ่อแม่ หรือสามี) ขี้กลัว เป็นเพศอ่อนแอ ไม่เด็ด เดี่ยว และตัดสินใจด้วยตนเองไม่ได้ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ชีวิตของเราแต่ละคนอย่างปัจเจกวิเคราะห์ เราจะพบว่าสถาบันทางสังคม ต่าง ๆ ต่างทำงานสอดรับกันอย่างดี เพื่อสร้างและหล่อหลอมทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย เพศหญิงและเพศชาย ให้มีบุคลิกลักษณะที่เป็นไปตามแบบแผนความเป็นผู้หญิงและผู้ชายดังกล่าว คำว่า “ผู้หญิงดี”และ“ผู้ชาย แท้”เป็นเครื่องมือที่ถูกใช้เพื่อสร้างแรงกดดันให้มีการเลี้ยงดู ฝึกฝน และหล่อหลอมในเรื่องบทบาทหน้าที่ และลักษณะตามกรอบเพศ กระบวนการสร้างและหล่อหลอมนี้ส่งผลให้ผู้คนจำนวนมากทั้งหญิงชายเกิด ความเชื่อฝังหัว (internalization)ว่า ผู้หญิงและผู้ชายที่ดำรงบทบาท หน้าที่ ความสามารถ และมีลักษณะนิสัย ตามกรอบเพศเช่นที่ว่านี้อย่างตายตัวถือเป็นสิ่งปกติหรือเป็นธรรมชาติ เช่นการที่คนจำนวนมากในสังคมทั้ง หญิงและชายมีความเชื่อฝังหัวว่าผู้ชายต้องเป็นผู้นำ ผู้หญิงต้องเป็นผู้ตามหรือผู้สนับสนุน ผู้ชายเป็นเพศที่ใช้ เหตุผลและเข้มแข็ง ในขณะที่ผู้หญิงเป็นเพศอ่อนแอเป็นเพศที่เจ้าอารมณ์และขาดเหตุผล เป็นต้น

เราจะเห็นว่ากรอบการสร้างความเป็นชายของสังคมมักเน้นเรื่องภาวะผู้นำและการมีความสามารถด้าน ต่าง ๆ และมีพื้นที่ในสังคม ในขณะที่กรอบความเป็นหญิงมักเน้นไปที่บทบาทหน้าที่ในบ้าน เช่นบทบาท

หน้าที่ในการให้บริการผู้อื่น และการเลี้ยงดูลูก เป็นต้น ดังนั้นการสร้างความเป็นเพศจึงส่งผลกับผู้หญิงและผู้ชายต่างกัน เราจะเห็นว่าหากผู้ชายทำตัวได้ตามกรอบความเป็นเพศชายที่สังคมยอมรับพวกเขาก็จะได้รับการยอมรับ ยกย่อง ได้เป็นผู้นำ ได้รับมอบอำนาจ และได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ทางสังคม และแม้ว่าผู้ชายหลายคนจะไม่สนใจในอภิสิทธิ์ที่ตนเองได้รับจากการเป็นผู้ชาย แต่เมื่อใดที่พวกเขาต้องการ พวกเขาก็จะสามารถเข้าถึงสิทธิพิเศษที่สังคมกำหนดให้ไว้แล้วสำหรับทุกคนที่เกิดมาเป็นผู้ชายโดยไม่ถูกตั้งคำถาม เช่น การสามารถบวชเป็นพระสงฆ์ได้ หรือการได้รับการยกย่องสนับสนุนให้เป็นผู้ผู้นำ เป็นต้น และเช่นเดียวกัน ผู้หญิงที่ยอมรับการหล่อหลอมและเดินตามกรอบที่สังคมวางไว้ให้ในฐานะผู้หญิงดี ก็จะได้รับ การยกย่องและชื่นชมจากครอบครัว คู่ชีวิต และสังคม แต่พวกเธอต้องแลกกับการจำกัดตัวเองอยู่ในบทบาท และสถานภาพความเป็นผู้ตาม การมีโอกาสเข้าถึงการพัฒนาศักยภาพน้อยกว่า และอาจรวมถึงการถูกทำให้เป็นคนขาดความมั่นใจ มีความกลัว อยู่ในภาวะที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น ไม่กล้ายืนยันสิทธิของตนเอง และไม่มีโอกาสในการเป็นผู้นำหรือถูกจำกัดบทบาทในทางสังคม ลักษณะที่ถูกหล่อหลอมมาเช่นนี้ ทำให้ผู้หญิงกลายเป็นคนที่ไม่สามารถปกป้องตนเองได้ เสี่ยงที่จะถูกเอาเปรียบและถูกทำร้ายทางเพศ และมีแนวโน้มจะยอมรับความรุนแรงที่ตนเองได้รับ แต่หากผู้หญิงไม่ทำตามบทบาทและภาพลักษณ์ของความเป็นหญิงที่ดี เช่น ไม่ทำงานบ้าน ทำกับข้าว ไม่เป็น ชอบเที่ยวกลางคืน หรือพูดจาโผงผางเสียงดัง ก็มักถูกตัดสินหรือถูกนิทาว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี ไม่เรียบร้อย เป็นต้น

เราจะเห็นว่ากรอบความเป็นเพศให้โทษและส่งผลต่อชีวิตของผู้หญิงมากกว่าผู้ชายทั้งในระดับส่วนตัวและระดับโครงสร้างสังคม ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมทางอำนาจระหว่างหญิงและชาย เพราะทั้งความเชื่อ ความคาดหวัง และบทบาทหน้าที่ที่กำหนดให้ผู้ชายเป็นผู้นำและผู้หญิงเป็นผู้ตาม ส่งผลให้ผู้ชายเป็นเพศที่ควบคุมอำนาจและการตัดสินใจในสถาบันหลัก ๆ ของสังคม เริ่มตั้งแต่ครอบครัวไปจนถึงสถาบันศาสนา ระบบเศรษฐกิจ การศึกษา สื่อ การเมืองการปกครอง การทหาร และสถาบันกษัตริย์ ความเป็นเพศตามแบบแผนที่สังคมกำหนดเช่นนี้ จึงกลายเป็นรากฐานของการดำรงอยู่ การผลิตซ้ำ และการสืบทอดวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ที่เป็นต้นตอของความรุนแรงและความไม่เท่าเทียมทางเพศในลักษณะอื่น ๆ ที่ตามมาด้วย

การสร้างความเป็นเพศแบบตายตัวที่กล่าวมาข้างต้นไม่ได้ทำร้ายแต่เพียงผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังได้ทำร้ายผู้ชายและทำร้ายสังคมอย่างลึกซึ้งด้วย เช่น การสร้างความเป็นผู้ชายให้มีอิสระ ไม่ต้องรับผิดชอบงานบ้าน ใช้อำนาจ กินเหล้า เล่นการพนัน เป็นนักเลงที่แพ้ไม่ได้ และสามารถใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาได้ ในด้านหนึ่งนี่คือการบ่มเพาะนิสัย ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมให้สมาชิกส่วนหนึ่งของสังคมกลายเป็นคนที่เห็นแก่ตัว เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง ชอบใช้อำนาจครอบงำและควบคุม ใช้ความรุนแรง และเห็นผู้หญิงหรือผู้ชายที่มีแหล่งอำนาจน้อยกว่าตนว่าเป็นผู้ด้อยกว่าที่ตนเองสามารถควบคุมได้ การสร้างความเป็นชายให้ได้อภิสิทธิ์ อำนาจ และประโยชน์จากระบบและวัฒนธรรมที่มาจากการเอาเปรียบผู้หญิงและผู้ชายคนอื่น ๆ ที่มีแหล่งอำนาจน้อยกว่าตนเช่นนี้ เป็นการลดทอนโอกาสในการพัฒนาปัญญา ความ

เข้าใจ ความเมตตากรุณา กล่าวคือเป็นการลดทอนโอกาสที่สมาชิกเพศชายของสังคมจำนวนมากจะได้พัฒนา
ความเป็นมนุษย์ที่สมควร

เนื่องจากความเป็นเพศตามแบบแผนของสังคมได้รับการสืบทอดมายาวนาน หลายคนจึงเชื่อว่าเป็น
เป็นเรื่องธรรมชาติ หรือหากไม่เชื่อว่าเป็นเรื่องธรรมชาติก็เห็นว่าเป็นเรื่องของวัฒนธรรมประเพณีที่ต้อง
ปฏิบัติตามและสืบทอดต่อไป แต่ในความจริงแล้ว บทบาทหน้าที่และลักษณะความเป็นหญิงความเป็นชาย
ตามแบบแผนของสังคมเช่นนี้ ล้วนเกิดจากการฝึกฝนอบรม ไม่ว่าจะเป็นความอ่อนโยน ความเข้มแข็งภาวะ
ผู้นำ การใส่ใจ ความอดทน การทำงานบ้าน และการเลี้ยงลูก ไม่มีใครเลยที่เกิดมาพร้อมกับศักยภาพ ลักษณะ
นิสัย คุณสมบัติและทักษะเหล่านี้

บทที่ 4

สถานภาพผู้หญิงในยุคสังคมนิยมจีน

จากภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดง (Raise the Red Lantern)

สถานภาพทางสังคม

1. การศึกษา

สังคมนิยมยึดถือคำสอนที่ได้มีการสืบทอดกันมาอย่างยาวนานว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่ต่ำต้อย การมีลูกผู้หญิงไม่ได้เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล หากแต่งงานไปก็เป็นเพียงคนอื่น ผู้หญิงจึงไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาเพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น แต่เพศชายที่จะได้รับ โอกาสทางการศึกษาที่ดีเพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล และเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเองให้อยู่ในระดับที่น่าเคารพนับถือ ต่างจากผู้หญิงที่แม้แต่จะได้รับการศึกษามาอย่างดีก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเองได้เพราะจารีตประเพณีได้หล่อหลอมความคิดให้เพศชายเป็นเพศที่ได้เปรียบและมีโอกาสมากกว่าเสมอ

จากภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดง ในฉากแรกของภาพยนตร์ได้เป็นการนำเสนอคำพูดของเด็กผู้หญิงสาวคนหนึ่งคือช่วงเหลียนที่พูดถึงการที่ตนจะต้องออกจากบ้านเพื่อไปแต่งงานกับเสรษฐี เนื่องจากเป็นความต้องการของมารดา แม้จะต้องไปอยู่ในฐานะภรรยาคนที่ 4 แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะบิดาเสียชีวิตและต้องยอมทำเพื่อช่วยเหลือฐานะทางบ้าน แม้จะกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ แม้ตนเองจะไม่เห็นด้วยแต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้เพราะการเกิดเป็นลูกผู้หญิงนั้น คนในสังคมนิยมมองว่าเป็นเพศที่ไร้ค่า การแต่งงานกับเสรษฐียังพอที่จะเกิดประโยชน์ได้บ้าง

อีกฉากจากภาพยนตร์ที่สะท้อนด้าน โอกาสทางการศึกษาของผู้ชาย คือ การที่ลูกชายของคุณนายใหญ่ถูกส่งไปศึกษาต่อได้รับการศึกษาอย่างดี มีโอกาสในการเลือกทำในสิ่งที่ตนชอบ หรือแม้แต่ลูกชายของคุณนาย 3 ที่ยังอยู่ในวัยเด็ก แต่ก็มีอาจารย์หรือครูมาสอนถึงที่บ้านและได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัวเป็นอย่างดี คุณนาย 2 ซึ่งมีลูกสาวก็ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาเหมือนกับลูกชายคนอื่น ๆ

แม้กระทั่งความชอบหรืองานอดิเรกที่ปรากฏในภาพยนตร์คือการเป่าขลุ่ย ที่ลูกชายของคุณนายใหญ่ชื่นชอบก็สามารถทำได้ แตกต่างจากช่วงเหลียนที่แม้จะชื่นชอบการเป่าขลุ่ยแต่ก็ไม่สามารถทำได้ เพราะสังคมนิยมมองว่าการเล่นดนตรีสามารถทำได้เฉพาะเพศชายเท่านั้น จึงทำให้เห็นว่าผู้หญิงในสังคมนิยมไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาหรือโอกาสในการแสดงออกถึงความชอบของตนเองแต่อย่างใด แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมและความกดดันทางสังคมที่เพศหญิงไม่มีหนทางในการต่อสู้

2. อาชีพ

ในด้านการประกอบอาชีพของผู้หญิงนั้นก็ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการแบ่งชนชั้น ความไม่เท่าเทียมของเพศหญิงและเพศชายผู้ชายเมื่อได้รับการอบรมการศึกษามาอย่างดีก็สามารถทำอาชีพที่มีเกียรติ และสามารถเลือกอาชีพที่ตนต้องการได้ ที่ปรากฏในภาพยนตร์ เช่น อาชีพแพทย์ ซึ่งต่างจากผู้หญิงที่ต้องประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความสวยงามความบันเทิงเพื่อสร้างความสุขให้กับเพศชายดังที่ปรากฏในภาพยนตร์คือ คุณนาย3ที่มีอาชีพอุปการมาก่อนที่จะย้ายเข้ามาในบ้านเพื่อแต่งงานในฐานะคุณนาย 3

ซึ่งหญิงเองที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาแต่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเองได้ ต้องแต่งงานและเข้ามาอยู่ในฐานะคุณนาย 4 แม้แต่อาชีพรับใช้ในบ้าน ผู้หญิงและผู้ชายก็ยังได้รับหน้าที่ที่แตกต่างกัน คนรับใช้ผู้ชายจะได้รับหน้าที่ในการแนะนำ จุดโคมไฟ หรือทำหน้าที่อื่นๆ ต่างจากสาวใช้ผู้หญิงที่ต้องทำหน้าที่ในการปรนนิบัติเจ้านาย เช่น การนวดเท้า การทำอาหาร การเอาใจ

การที่ผู้หญิงในสังคมจีนมีสถานะภาพที่ต่ำต้อยกว่าเพศชายอย่างมาก ทำให้ผู้หญิงต้องการที่จะสร้างฐานะให้ตนเองโดยการพึ่งพาผู้ชายซึ่งเป็นเพศชายเป็นเพศที่ได้รับความสำคัญมากในสังคมจีนเพื่อให้ตนเองได้สุขสบาย แม้จะต้องเข้ามาอยู่ในสถานะภาพที่กดขี่แต่ก็ต้องยอมทนเพราะเป็นหนทางเดียวที่จะสามารถทำให้สถานะภาพของตนนั้นดีขึ้นมาได้ ไม่มีผู้หญิงคนไหนที่จะสามารถต่อสู้กับจารีตเดิมของระบบชายเป็นใหญ่ได้

3. การเลือกคู่ครอง

ในสังคมจีนการแต่งงานหรือการเลือกคู่ครองส่วนมาก จะมีผู้ใหญ่เป็นผู้กำหนด หรือเพศชายจะเป็นผู้เลือกคู่ครองด้วยตนเอง เพราะสังคมจีนมีการสืบทอดวัฒนธรรม และยึดถือปฏิบัติตามหลักคำสอนขงจื้อ ที่ผู้น้อยต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่

ในทุก ๆ หลักคำสอนหรือทุก ๆ ศาสนา ได้มีการกล่าวถึงเรื่องคู่ครองไว้ว่าจะต้องมีความซื่อสัตย์เป็นสิ่งสำคัญ ในหลักคำสอนของขงจื้อที่ชาวจีนนับถือก็เช่นกันที่ได้มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ของสามีภรรยาไว้ว่า สามีภรรยา โดยสามีมีคุณธรรม ฝ่ายภรรยาที่ต้องเชื่อฟัง แต่ด้วยสังคมจีนนั้น มีการสืบทอดจารีตดั้งเดิมอย่างยาวนาน ทำให้เกิดการหล่อหลอมความคิดว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจ เป็นเพศที่ได้รับความสำคัญในสังคม ทำให้หลักคำสอนเรื่องคู่ครองในเรื่องเรื่องของความซื่อสัตย์นั้นถูกตีความไปว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิงเท่านั้น และด้วยความที่ผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจ ทำให้เกิดช่องว่างในการนำหลักคำสอนเหล่านี้มาใช้เพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับตนเอง ผู้ชายสามารถมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยาได้แต่ผู้หญิงไม่สามารถทำได้

จากภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ซิงโคมแดง ได้มีการสะท้อนให้เห็นในเรื่องของสิทธิในการเลือกคู่ครองของเพศชายและเพศหญิงไว้อย่างชัดเจน ภรรยาทุกคนไม่มีสิทธิในการเลือกคู่ครองหรือการแสดงออกถึงความชอบของตนแม้แต่น้อย แม้ว่าผู้หญิงจะผ่านแต่งงานแล้วหรือไม่ ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้ชายเป็น

ผู้เลือก และทำตามความต้องการของบรรพบุรุษผู้ชายสามารถเลือกคู่ครองที่ตนพึงพอใจได้ด้วยตนเองและสามารถมีคู่ครองก็คนที่ได้ทำตามความต้องการ ต่างจากเพศหญิงและเพศหญิงก็ไม่สามารถแสดงความไม่พอใจเมื่อสามีของตนมีสัมพันธ์กับหญิงอื่นด้วยเช่นกัน

จากภาพยนตร์คุณนาย 3 ที่พบชายที่ตนชอบแล้วแอบมีความสัมพันธ์กันเชิงชู้สาวกับแพทย์ประจำตระกูล แต่สุดท้ายเมื่อความจริงถูกเปิดเผย ก็ได้รับการลงโทษตามกฎหมายเบียดเบียนเงินเสียชีวิตภาพยนตร์ได้แสดงให้เห็นถึงความกดดันของผู้หญิงที่ต้องอดทนอยู่ภายใต้สถานภาพที่ได้รับความกดดัน และหมดอิสรภาพ การกระทำของคุณนาย 3 เป็นการแสดงให้เห็นถึงการพยายามออกนอกกรอบจารีตประเพณี เพื่อแสวงหาความสุขให้กับตนเอง

ช่วงเปลี่ยนที่เข้ามาอยู่ในฐานะคุณนาย4ก็ต้องเข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่กดดันจนทำให้เป็นคนเสียสติ แต่ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อผู้เป็นสามีแต่อย่างใด ผู้ชายเพียงแค่หาภรรยาคนใหม่มาแทนก็ไม่มีใครกล้าขัดได้ แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงไร้ซึ่งอำนาจใด ๆ ในการเลือกคู่ครอง และเมื่อได้รับการถูกเลือกก็มีหน้าที่เพียงเป็นวัตถุที่ทำให้เพศชายพึงพอใจเท่านั้น และแสดงให้เห็นว่าผู้ที่อยู่ในสถานภาพที่ต่ำกว่าจะต้องเป็นฝ่ายถูกกระทำอยู่เสมอ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงพ้นจากจารีตดั้งเดิมได้

บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิง

1. ภรรยา

ผู้หญิงจะต้องทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด มีความซื่อสัตย์ อยู่ในโอวาทของเพศชายปฏิบัติตามจารีตอย่างเคร่งครัด ในสังคมจีนการเป็นภรรยาที่ดีนั้นแม้แต่งงานแล้วสามีได้เสียชีวิต ก็ไม่สามารถมีสามีได้อีกเพราะจะได้รับการประนามว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี ไม่ได้รับการยกย่อง ถึงขั้นที่มีการมอบเกียรติให้กับผู้หญิงที่สามารถอยู่คนเดียวได้เมื่อสามีเสียชีวิตเพื่อเป็นเครื่องมือในการทำให้อีกผู้หญิงอยู่ในกรอบของจารีตประเพณี

จากภาพยนตร์ได้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของภรรยาทั้ง 4 คน ที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้ตนเองนั้นเป็นที่รักของสามี โดยคุณนายใหญ่ได้ปฏิบัติตามอยู่ในจารีตอย่างเคร่งครัด ไม่เคยแสดงความไม่พอใจเมื่อสามีมีภรรยาอื่น คุณนาย 2 เองก็เชื่อฟังตามคำสั่งของสามีทุกอย่าง คุณนาย 3 พยายามแต่งตัวสวยงามเพื่อเอาใจสามี

2. มารดา

การมีทายาทไว้สืบทอดวงศ์ตระกูลถือเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สังคมจีนให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการมีทายาทชาย ดังที่ได้มีคำกล่าวในคำสอนของขงจื้อว่า ผู้หญิงมีหน้าที่ เลี้ยงดูลูกโดยเฉพาะลูกชายให้แข็งแรงเติบโตด้วยดี ทำให้ฐานะภรรยาที่มีลูกผู้หญิงกับภรรยาที่มีลูกผู้ชายได้รับความสำคัญและความเอาใจใส่จากสามีต่างกัน เพราะทุก ๆ คนในสังคมต่างให้ความสำคัญกับเพศชาย

จากภาพยนตร์คุณนายทุกคนต่างก็พยายามทำหน้าที่ของภรรยาให้สมบูรณ์ด้วยการมีทายาทชายให้กับสามีสามารถวิเคราะห์ได้จากตัวละครคือ คุณนาย 2 ที่ต้องการมีทายาทชายให้กับสามีแต่กลับได้ทายาทผู้หญิงทำให้ได้รับความสนใจจากสามีน้อยกว่าคนอื่น ๆ คุณนาย 3 สามารถมีทายาทชายให้กับสามีได้จึงเป็นคนที่มีสามีให้ความสำคัญมากกว่าคุณนายคนที่ 2

อำนาจและการได้มาซึ่งอำนาจในสังคม

จากภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดง ภรรยาทั้ง 4 คน ต่างตกอยู่ในสถานภาพที่ด้อยกว่าสามี เมื่อคนไม่มีอำนาจใด ๆ ในการตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ สิ่งเดียวที่จะกระทำได้อีกคือการแย่งชิงอำนาจจากผู้หญิงด้วยกันเองโดยการทำตนเองให้ดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจของผู้ชาย แม้ว่าภรรยาเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิดการเรียกร้องความสนใจเมื่อผู้ชายให้ความสำคัญกับภรรยาคนไหนมากกว่า เช่น คุณนาย 3 ต้องแกล้งไม่สบายเพื่อไม่ให้สามีอยู่กับคุณนาย 4 หรือคุณนายรองทำดีกับคุณนาย 4 เพื่อที่จะหวังผลประโยชน์และหาทางกลั่นแกล้ง

ในทุก ๆ คิน ภรรยาทุกคนจะต้องออกมาขึ้นรถเพื่อให้สามีเป็นคนเลือกว่าในวันนั้นจะไปอยู่กับภรรยาคนไหน ภรรยาคนนั้นก็จะมีหน้าที่ในการดูแล ปรนนิบัติสามี และถือเป็นการได้รับอำนาจเพราะภรรยาคนใดที่ถูกเลือกจะได้รับการนวดเท้าจากสาวใช้ ได้รับการแขวนโคมสีแดงหน้าห้อง จะมีสิทธิ์ในการเลือกอาหารที่ตนอยากทาน ในขณะที่ภรรยาคนอื่น ๆ ไม่มีสิทธิ์เลือก ทำให้เกิดการแย่งชิง การกลั่นแกล้งและทำทุกวิถีทางให้สามีเลือกตน ให้ตนเป็นที่โปรดปรานของสามี เพื่อเป็นการแสวงหาอำนาจให้ตนเอง เหมือนกับแนวความคิดสตรีนิยม ที่ได้มีการกล่าวไว้ว่าแนวความคิดของผู้หญิงต่อผู้หญิงด้วยกันเองก็เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง บางครั้งผู้หญิงก็ประสบปัญหาเพราะผู้หญิงด้วยกัน

การมีทายาทสืบทอดสกุล ชาวจีนก็มีความเชื่อในทายาทชายมากกว่าทายาทผู้หญิง ทำให้ภรรยาทุกคนต่างพยายามที่จะมีทายาทชาย จากภาพยนตร์คุณนายใหญ่มีทายาทชายและถูกส่งไปศึกษาต่อ คุณนายรองมีทายาทเป็นผู้หญิง คุณนาย 3 มีทายาทชาย ทำให้เกิดความอิจฉาริษยากัน คุณนาย 2 พยายามจะหาทางกลั่นแกล้งเพื่อให้คุณนาย 3 เสียลูก เพื่อตนจะได้ไม่ถูกลดความสำคัญที่ไม่สามารถมีทายาทชายได้ แม้แต่คุณนาย 4 ก็อยากได้รับความสำคัญจากสามี อยากมีอำนาจจนต้องโกหกว่าตนตั้งครรภ์ทั้งที่ไม่เป็นความจริงเพื่อให้ตนได้มีอำนาจเหนือภรรยาคนอื่น ๆ ได้รับการปรนนิบัติจากสาวใช้ ได้รับความสนใจจากสามีผู้มีอำนาจที่สุดในบ้าน ได้แต่งชุดสีแดงที่แสดงถึงความมีอำนาจ แต่ในที่สุดความจริงก็ถูกเปิดเผยโดยสาวใช้ แม้แต่สาวใช้ที่ถูกส่งมารับใช้ก็ยังพยายามแสวงหาอำนาจให้ตัวเองในทุกๆทางที่ตนจะทำได้ พยายามทำตัวเองให้เป็นที่พอใจของผู้ชายทั้ง ๆ ที่ตนเป็นเพียงสาวใช้ กระทั่งใช้วิธีทางไสยศาสตร์ในการช่วยตัวเองซึ่งรู้เห็นกับคุณนายรอง แอบจุดโคมไฟสีแดงในห้องตนเอง อยากได้รับการปรนนิบัติเหมือนกับคุณนาย แต่ในที่สุดก็ถูกคุณนาย 4 ก็บอกทุกคนเรื่องที่ว่าสาวใช้แอบจุดโคมไฟเพื่อเป็นการแก้แค้นและแสดงอำนาจว่าตนอยู่เหนือกว่า หรือการที่คุณนายรองนำเรื่องที่คุณนาย 3 แอบมีชู้มาบอกสามีก็เป็นการแย่งชิงอำนาจเช่นเดียวกันและยังสะท้อนให้เห็น

ถึงความพยายามที่จะหาความสุขให้ตนเองจากการที่ต้องอยู่ในสถานภาพที่ถูกกดดันและเสียเปรียบ จนคุณนาย 4 คิดว่าทุกคนที่ทนอยู่ในบ้านหลังนี้เหมือนไม่ใช่คน การมีชีวิตอยู่แบบนี้ไม่ได้มีความสุขการตายไปยังจะเป็นหนทางที่ดีเสียกว่า

จะเห็นได้ว่าผู้หญิงทุก ๆ คนต่างคิดในใจที่จะต่อสู้เพื่อแย่งชิงมาซึ่งอำนาจ แม้จะเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้องแต่สำหรับผู้หญิงแล้วโอกาสในการเปลี่ยนแปลงหรือโอกาสในการมีอำนาจนั้นไม่มีแม้แต่น้อยพยายามต่อสู้กับผู้หญิงด้วยกันเอง หรือแม้กระทั่งพยายามต่อสู้กับผู้ชายด้วยการทำสิ่งที่ไม่สมควรบ้าง หรือการแสดงความไม่พอใจบ้าง แต่ก็ไม่ได้เป็นหนทางที่ช่วยให้ตนเองมีอำนาจแต่อย่างใด

ทุกคนที่กระทำผิดต่างก็ได้รับโทษตามกฎหมายและจารีตเก่าที่มีการสืบทอดมา อ่างถึงระเบียบของบ้านซึ่งเป็นกฎที่ดูไม่ยุติธรรมต่อทั้ง 2 เพศ เป็นกฎที่ผู้ชายยึดถือมาเพื่อเข้าข้างและหาผลประโยชน์ให้กับตัวเอง จนในที่สุดคุณนาย 3 ถูกฆ่าและคุณนาย 4 เสียสติ แต่ก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อผู้ชายเลยแม้แต่น้อยสิ่งที่ผู้ชายทำคือการหาผู้หญิงใหม่มาแทน ทำเหมือนผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุสิ่งของ

วิธีการนำเสนอของภาพยนตร์เรื่อง ผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดง จะเห็นได้ว่าตัวละครที่ได้รับบทบาทเป็นสามี ไม่มีฉากได้เลยที่ปรากฏให้เห็นใบหน้าของผู้ชายคนนี้ ทั้งที่เป็นตัวละครสำคัญและมีอำนาจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้กำกับต้องการสะท้อนว่าปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศ และระบบชายเป็นใหญ่ในสังคมจีน มีอยู่ทั่วไปในสังคม ไม่ใช่เพียงเฉพาะในสังคมชนชั้นสูง และไม่ใช่เพียงแค่ในสังคมจีนเท่านั้น แต่เราสามารถเห็นถึงปัญหาความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศชายและเพศหญิงในสังคมอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีแบบแผนจารีตที่ได้รับการสืบทอดมาอย่างยาวนาน ลัทธิขงจื้อถือเป็นลัทธิที่ชาวจีนให้ความสำคัญและนำมาปฏิบัติตามเพื่อใช้จัดระเบียบสังคมให้สังคมมีความเรียบร้อย เชื่อในความเป็นผู้ใหญ่ผู้น้อย โดยเชื่อว่าหากทุกสิ่งมีความเท่าเทียมกันก็จะทำให้ยากต่อการจัดการ

จากการศึกษาภาพยนตร์เรื่องผู้หญิงคนที่สี่ชิงโคมแดงพบว่า สังคมจีนให้ความสำคัญกับระบบชายเป็นใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศ ก่อให้เกิดปัญหาภายในจิตใจของผู้หญิงที่ต้องอยู่ภายใต้สภาพที่ถูกกดขี่ ไม่มีอิสระภาพในการทำสิ่งต่างๆ โดยสามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกับสถานภาพของผู้หญิงในสังคมประเพณีจีนได้ดังต่อไปนี้

สถานภาพทางสังคม

1. การศึกษา

ในสังคมจีน โอกาสทางการศึกษาของผู้หญิงนั้นมีน้อยมากต่างจากผู้ชายที่จะได้รับโอกาสทางการศึกษาและมีโอกาสในการเลือกสิ่งที่คุณชอบ และแม้ผู้หญิงที่ได้รับการศึกษาก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนให้อยู่เหนือผู้ชายได้ หรือแม้กระทั่งการเล่นดนตรีก็สามารถทำได้แต่ในผู้ชายเท่านั้น

2. อาชีพ

เมื่อผู้ชายเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาก็จะมีโอกาสในการเลือกอาชีพและเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนเองได้ ต่างจากผู้หญิงที่ต้องทำอาชีพเกี่ยวกับความงามและความบันเทิง หรือมีหน้าที่เพียงแค่งานทำให้ผู้ชายพึงพอใจ

3. การเลือกคู่ครอง

ในสังคมจีนผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่มีสิทธิ์ในการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง แม้จะผ่านการแต่งงานมาแล้วหรือไม่ก็ตาม ต่างจากผู้ชายที่มีโอกาสเลือกคู่ครองเองและสามารถมีคู่ครองที่ตนก็ได้โดยที่ผู้หญิงไม่มีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเกิดจากการหล่อหลอมความคิดที่ว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจ ทำให้เกิดช่องว่างในการนำจารีตมาอ้างเพื่อหาประโยชน์ให้กับตนเอง

บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิง

1. ภรรยา

ผู้หญิงมีหน้าที่ในการปฏิบัติตนให้อยู่ในจารีตอย่างเคร่งครัดมีความซื่อสัตย์ อยู่ในโอวาทของสามี มีหน้าที่เอาอกเอาใจผู้เป็นสามี และมีทายาทชายสืบทอดวงศ์ตระกูล

2. มารดา

ผู้หญิงมีหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร โดยเฉพาะบุตรชายให้แข็งแรงเติบโตด้วยดี ภรรยาที่สามารถมีบุตรชายได้จะได้รับความเอาใจใส่จากสามีมากกว่าคนอื่นๆ

อำนาจและการได้มาซึ่งอำนาจ

จากภาพยนตร์ผู้หญิงทุกคนต่างก็พยายามเรียกร้องความสนใจจากผู้ชายด้วยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นวิธีที่ถูกต้องหรือไม่ก็ตาม เพื่อให้ตนได้รับความสำคัญจากผู้ชายซึ่งจากแสดงถึงอำนาจมากกว่าภรรยาคนอื่น กลั่นแกล้งกันเองทุกวิถีทางเพื่อให้สามีเข้าข้างตน พยายามจะมีบุตรชายเพื่อสืบทอดวงศ์ตระกูลโดยการ กลั่นแกล้งให้อีกคนหมดหนทาง หรือการโกหกเพื่อให้ตนได้รับการเอาใจใส่จากสามีและได้รับการ ปรนนิบัติจากสาวใช้ ผู้หญิงทุกคนต่างดิ้นรนที่จะต่อสู้กับผู้หญิงด้วยกันเอง เพื่อแย่งชิงมาซึ่งอำนาจที่ตนจะ พึงกระทำได้เพื่อเปลี่ยนแปลงให้สถานภาพของตนเองให้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารพิมพ์

กาญจนา แก้วเทพ. **วิจารณ์หนังทัศนะใหม่ 2**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เจนเดอร์เพรส , 2537.

กิตติพงษ์ สนธิสัมพันธ์. **จีนสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์openworld , 2554.

ผจงจิตต์ อธิคมนันตะ. **การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รามคำแหง , 2534.

พีน ดอกบัว. **ปวงปรัชญาจีน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยาม , 2549.

สิทธิพล เครือรัฐติกาล. **ประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : มติชน , 2555.

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. **รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาท สถานภาพสตรีและความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ , 2554.

สรรเสริญ สันติธนะวงศ์. **บทบาทในการสร้างสรรค์ทางงานศิลปะและสังคมในงานภาพยนตร์เอกสาร ...**
ประกอบคำบรรยาย. 400108-54 ภาพยนตร์วิจัย. FILM APPRECIATION. คณะอักษรศาสตร์. มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

อดุลย์ รัตนมันเกษม. **เรื่องเพศในวัฒนธรรมจีน 4,000 ปี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภาพใจ , 2548.

ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

อวยพร เชื้อนแก้ว. **วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่**. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงจาก

<http://muslimchiangmai.net/index.php?topic=7723.0>

วารุณี ภูริสนธิ์. **ความเป็นเพศ**. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงจาก

http://artbangkok.com/detail_page.php?sub_id=3048

ASTVผู้จัดการออนไลน์. หนีชีวิตลำบาก จนเป็นผู้กำกับ ‘จางอ๋อหมว’. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558.

เข้าถึงจาก <http://www.manager.co.th/china/ViewNews.aspx?newsID=948000083414>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นางสาว อลิษา สุวรรณนที
วันเกิด	19 พฤษภาคม พ.ศ. 2537
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2555	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2559	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

แบบโอนภาคลิขสิทธิ์นิพนธ์เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า นางสาว อลิสา สุวรรณนที นักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน

ภาคนิพนธ์ สถานภาพผู้หญิงในสังคมประเพณีผ่านภาพยนตร์เรื่องผู้หญิงคนที่สี่ชิงโกมแดง

อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรเสริญ สันติธนะวงศ์

ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา 312/25 หมู่ 9 ถนนถวิทรายนุรบูรณะ ตำบลบ่อพลับ

อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

หมายเลขโทรศัพท์ 0840774474

ลิขสิทธิ์ของภาคนิพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาว อลิสา สุวรรณนที)

ลงนามผู้รับโอน.....

()

9 พฤษภาคม 2559

